

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

A szakvélemény tárgya: Átdolgozási jog megítélése

Ügyszám: SzJSzT-04/17

A Megkereső által feltett kérdések:

A Bíróság végzésében feltett kérdései az alábbiak:

Vizsgálja meg a keresetlevélhez csatolt F/3 jelű támogatási és karbantartási szerződést, annak előzményeit képező az Alperes és a perben nem szereplő harmadik fél (továbbiakban: Felhasználó 1.) 2004, és 2005. évben megkötött szerződéseit a perbeli szoftver létrehozásával kapcsolatban. Majd vizsgálja meg a Felperes 3. sz. beadványához F/8 alatt csatolt CD-n található szoftvert és vesse össze az Alperes által a 25. számú beadványhoz csatolt CD-n szereplő szoftverrel. Az utóbbit kezelje bizalmasan, a Felperes részére az csak a bíróság rendelkezése alapján adható ki. A szoftverek megjelenése szempontjából vegye figyelembe a 29. számú jegyzőkönyvhöz a Felperes által 29/F/1. alatt csatolt képernyőnyomatokat.

- 1. A fentiek fényében állapítsa meg, hogy az Alperes által végrehajtott szoftverátdolgozás meghaladta-e a felperesi szoftvernek az Alperes saját gépi felhasználásához, archiválásához szükséges mértéket, illetve a korábbi használatnak megfelelő feladatmegoldás céljából elengedhetetlenül szükséges átdolgozás szintjét.**
- 2. Vizsgálja meg, hogy a fent említett 3 szerződés rendelkezései szerint a szoftver átdolgozása a korábbi használatnak megfelelő feladatmegoldás céljából korlátozásba ütközött-e, illetve az átdolgozás tekinthető-e hibajavításnak a banki művelet gyorsítása érdekében (lásd 34. sz. beadvány 4. pont)**

Az eljáró tanács szakértői véleménye:

I. Bevezető megjegyzések

A. Műszaki megállapítások

Az eljáró tanács a kirendelő végzésnek megfelelően megvizsgálta a rendelkezésére bocsátott adathordozókat. A vizsgálat alapján levonható következtetések az alábbiakban foglalhatóak össze:

Az eljáró tanács számára nem állt rendelkezésére olyan technikai háttér, mellyel egy ilyen nagy volumenű rendszert futtatás közben meg tudna vizsgálni. Ennek következtében az informatikai vizsgálat lehetséges eszközei jelentősen beszűkültek. Az eljáró tanács műszaki vizsgálatát jelentősen korlátozta az is, hogy nem állt rendelkezésre olyan fejlesztési állapot, mely alapján műszakilag egyértelműen eldönthető lett volna, hogy az átdolgozás mértéke indokolt volt-e a felmerülő igények, problémák szempontjából, vagy az azon való túlmutatás az eredeti célfunkcionalitást oly mértékben átalakító művelet volt, melyre Alperesnek nem volt joga.

Ugyancsak korlátozta az eljáró tanács lehetőségét, hogy az iratanyaghoz csatolt képernyőképek utalnak hibajavításon túlmutató új megoldásokra, de ezek működés közbeni visszaellenőrizhetősége a csatolt elektronikus állományokból nem volt megoldható. A rendelkezésre álló elektronikus adathordozón rögzített adatokból az eredeti elvárásrendszer pontos jellemzői nem állapíthatók meg. A programok futtatása nélkül, továbbá a szoftverrel összekapcsolt egyéb számítógépes rendszerek

részletes leírása nélkül, önmagukban a kódok nem alkalmasak arra, hogy abból rá lehessen mutatni az átdolgozások egész rendszerben betöltött szerepére és annak pontos mértékére.

A "saját gépi felhasználás" fogalma informatikai szempontból nem állandósult, így ennek mentén szintén nem fogalmazható meg olyan objektív határvonal mely alapján az átdolgozási kereteket a forráskódra építve el lehetne pontosan különíteni.

Az eljáró tanács számára átadott dokumentumok a fejlesztési folyamatokban lezajló eseményekre kitérnek, de az események egymásra épültségét nem lehet a forráskód alapján, pusztán informatikai eszközökkel lekövetni, mivel a mindkét becsatolt forrásanyag egy pillanatnyi állapotot tükröz.

Önmagában informatikai eszközökkel a fenti okok miatt nem volt megállapítható, hogy a szoftverátdolgozás meghaladta-e a saját gépi felhasználáshoz szükséges mértéket.

B. Az átdolgozási jog mibenléte

Az átdolgozási jog a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 17. § f) pontjában nevesített felhasználási jog, amely a vagyoni jogok körébe tartozik. Részletes kifejtését a 29. § tartalmazza az alábbiak szerint:

„29. § A szerző kizárólagos joga, hogy a művét átdolgozza, illetve hogy erre másnak engedélyt adjon. Átdolgozás a mű fordítása, színpadi, zenei feldolgozása, filmre való átdolgozása, a filmalkotás átdolgozása és a mű minden más olyan megváltoztatása is, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jön létre.”

A vagyoni jogok vonatkozásában a törvény további – jelen ügy szempontjából fontos – rendelkezése a 16. § (1) és (4) bekezdése, amely a vagyoni jogok hasznosításának módját nevesíti:

16. § (1) 16 A szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.”

„(4) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, a szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, amelynek - eltérő megállapodás hiányában - a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. A díjazásról a jogosult csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le. Ha a törvény a felhasználási szerződés érvényességét megszabott alakhoz köti, a díjazásról való lemondás is csak a megszabott alakban érvényes.”

Szintén kapcsolódó jogszabályhely a 42. § (1) és (3) valamint a 47. § (1) bekezdése

42. § (1) Felhasználási szerződés alapján a szerző engedélyt ad művének a felhasználására, a felhasználó pedig köteles ennek fejében díjat fizetni.

(3) Ha a felhasználási szerződés tartalma nem állapítható meg egyértelműen, a szerző számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni.

47. § (1) A felhasználási engedély csak kifejezett kikötés esetén terjed ki a mű átdolgozására.

C. A rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján az alábbi szerzői jogilag releváns viszonyok

1. Vagyoni jogosult/Felperes– Vizonteladó/Felhasználó 1.

A felek által nem vitatottan az eredeti szoftver (Elektronikus számlakezelő központ vagy Távszámla) vagyoni jogosultja a Felperes. A Vagyoni Jogosult jogosította a Felhasználó 1.-t, hogy a szoftver felhasználásra jogosítsa a Felhasználó 2.-t.

Szerzői jogi szempontból fontos kérdés, hogy a Vagyoni jogosult és a Felhasználó 1. között létrejött szerződés mely felhasználási jogok átruházását engedte, hiszen amennyiben Felhasználó 1. nem volt jogosult bizonyos körben Felhasználó 2. részére jogot adni, akkor függetlenül a Felek (Felhasználó 1. és 2.) szándékától, jogosításra nem kerülhetett sor. Nem jogosulttól ugyanis jogot szerezni nem lehet.

A Vagyoni Jogosult és a Felhasználó 1. közötti szerződés az F/6 szám alatt csatolt Munkaleírás 2. oldalán olvasható:

„Egyedi szoftver

A Vállalkozó kizárólag az alábbi felhasználási jogot ruházza a Megrendelőre: Megrendelő kizárólag a Megrendelő és az alábbiak szerint meghatározott Megrendelői csoport részére jogosult a jelen szerződés teljesítése során kifejezetten a megrendelő által kivitelezett Megrendelő EBPP projekt számára kifejlesztett és a rendszertervben meghatározott szoftverek számítógépes feladatmegoldásra, a használat engedélyezésére illetve a számítógép működésére való használatra vonatkozó, jelen munkaleírás és az Alapmegállapodás szerinti felhasználási jogot engedni. Ez a használati jog a Megrendelő számára lehetővé teszi, hogy harmadik személy számára adatfeldolgozási szolgáltatást nyújtson.

A szoftver másolására és átdolgozására a Megrendelő jogosult, ha ez a felhasználáshoz, beleértve a Megrendelő részére teljesítendő hibás vállalkozói teljesítés kijavítását vagy az archiválásra szükséges és a másolatokat illetve a továbbfejlesztett változatokat más célra nem használhatják fel, említett átdolgozást a Megrendelő vagy általa megbízott harmadik, a Vállalkozótól független személy is végezheti.

Amennyiben a Vállalkozó a szerződésben vállalt illetve a szavatossági, jótállási kötelezettségeit írásbeli felszólítás ellenére megfelelő póthatáridőre nem teljesíti a Megrendelő illetve a Megrendelő Vállalatai jogosultak a Vállalkozó által a szerződés teljesítése céljából átadott fejlesztett szoftverek átdolgozására, módosítására.

A Vállalkozó a fenti felhasználási jogokat a fenti első bekezdés szerinti korlátozott tartalommal és céllal kizárólagos hatállyal ruházza a Megrendelőre, aki azonban e jogokat harmadik személynek – a Megrendelő és a Megrendelői csoport tagjait kivéve- nem adhatja tovább, nem értékesítheti.”

Az idézett szövegnek két értelmezése lehetséges, egy tágabb és egy szűkebb átdolgozási jogot biztosító:

A tágabb átdolgozási kört a „ha ez a felhasználáshoz... szükséges” fordulat adná, amelynek részét képezheti („beleértve”) a hibajavítás illetve az archiválási cél.

A szűkebb értelmezést az támasztja alá, hogy: amennyiben a Felek teljes átdolgozási jogot szerettek volna átruházni, annak ilyen módon történő kirészletezésére nem lett volna szükség. Illetve az az utalás, mely szerint: „A Vállalkozó a fenti felhasználási jogokat a fenti első bekezdés szerinti korlátozott tartalommal és céllal kizárólagos hatállyal ruházta a Megrendelőre” vonatkozhat szintén arra, hogy az átadott jogok nem voltak teljeskörűek, és kifejezetten a hibajavításhoz kapcsolódó ismertetett esetre (a Vállalkozó határidőre nem javítja a hibát) korlátozódtak.

Az Szt. 42. §-a (3) bekezdése, segíti az értelmezések közötti választást: „ha a felhasználási szerződés tartalma nem állapítható meg egyértelműen, a szerző számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni.” Ez alapján jelen helyzetben csak a szűkebb értelmezésnek van helye. Ennek értelmében a Megrendelő nem szerezhette tág körben átdolgozási jogot, mivel azzal a Felhasználó 1. sem rendelkezett. Amit szerzett (és így tovább adni jogosult volt) az egy erősen körülhatárolt – a szerzői jogi törvény rendelkezéseinél is szűkebb körben meghatározott, - kifejezetten hibajavításra korlátozódó lehetőség.

Mivel a Felek kitértek az átdolgozási jog részletszabályaira, így az Szt. 59. § (1) bekezdése nem értelmezhető, hiszen az a rendelkezés csak „eltérő megállapodás hiányában” áll fenn.

Itt a feleknek volt eltérő megállapodása, ami kimondta, hogy az átdolgozási jog az alábbi feltételek együttes teljesülése esetében illeti meg a Megrendelőt (a Felhasználó 1.-en át a Megrendelőt):

- felhasználáshoz szükséges
- az átdolgozás a hibás vállalkozói teljesítés kijavítására használt (Ennek definícióját tartalmazza a következő bekezdés: szerződésben vállalt szavatossági, jótállási kötelezettség nem teljesítése, feltéve, hogy erre írásban történt figyelemfelhívás és megfelelő póthatáridő tűzése)

A szerzői jog természetesen lehetőséget ad arra, hogy valaki átdolgozási jogot ruházzon át. Szoftver esetében ezt meghaladóan a vagyoni jogok átruházására is mód lenne. Itt azonban nem ez történt. Amennyiben teljeskörű átdolgozási jog átruházására kerül sor, amely a szoftver továbbfejlesztésére vonatkozik, jellemzően az alábbi körülményekről rendelkezik a szerződés (47. § (1) bek. alapján):

- az átdolgozási jog és a forráskód átadása együttesen történik meg,
- a felek rögzítik azt, hogy e jogátruházás ellentételezését a jogdíj tartalmazza,
- valamint kitérnek arra, hogy az átdolgozás következtében létrejövő új mű hasznosításából az eredeti jogosult és a jogszerző milyen mértékben részesülnek, hiszen az új mű ebben az esetben „közös mű”-nek minősül, mely hasznosításáért az eredeti jogosultat – a Felek eltérő rendelkezése hiányában - jogdíj illeti meg.

Az eljáró tanács az átdolgozási jogra vonatkozó kizárólagosság szabályozására utaló rendelkezést nem lelt fel.

2. Viszonteladó/Felhasználó 1. – Végfelhasználó/Felhasználó 2.

A következő szerződéses viszony, melyet vizsgálni szükséges az a fejlesztési szerződés, amely keretében a Felhasználó 2. a Felhasználó 1.-től a Szoftvert megrendelte. Ez a szerződés az Elektronikus Számlakezelő Központ fejlesztése szerződés. Tekintettel arra, hogy a szerződés 3. számú melléklete, - amely a vállalkozói díj részletezését tartalmazza - nem tér ki arra, hogy jogdíj jogcímen milyen összeg került kifizetésre, e helyen nem szerepel semmilyen jogosítási tétel.

E szerződés 6.2. pontja az alábbiakat rögzíti:

„A Vállalkozó az alábbi feltételekkel a Megrendelőre ruházza a jelen szerződés teljesítése során kifejezetten a Megrendelő számára kifejlesztett és a Rendszertervben meghatározott szoftverek számítógépes feladatmegoldásra, illetve számítógép működtetésre való használatának jogát. Ez a használati jog a Megrendelő számára lehetővé teszi, hogy harmadik személy számára adatfeldolgozási szolgáltatást nyújtson. Az átadott szoftver műpéldány(ok) (azaz a Megrendelő részére átadott egyedi fejlesztésű szoftvert tartalmazó CD) a Megrendelő tulajdonába kerülnek. A Vállalkozó a felhasználási jogokat a szoftver teljes szerzői jogi védeltsége idejére ruházza a Megrendelőre.

A szoftver másolására és átdolgozására a Megrendelő jogosult, ha ez saját gépi felhasználáshoz vagy archiválásra szükséges és a másolatokat illetve a továbbfejlesztett változatokat más célra nem használják fel. A másolatokat, változatokat meg kell semmisíteni, amint a szoftver használata megszűnik jogosított lenni. Az itt említett átdolgozása a Megrendelő vagy általa megbízott harmadik, a Vállalkozótól független személy is végezheti.”

E rendelkezésben megjelölt „saját gépi felhasználás” egy, a szerzői jog által nem nevesített felhasználási mód, melynek pontos tartalmát a felek között létrejött megállapodás nem rögzíti. A szoftverek esetében lehetséges felhasználás a futtatás, amely körében meghatározható, hogy a felhasználási engedély eszközhöz (számítógép) vagy felhasználóhoz kulcsolt legyen.

Jelen esetben a saját gépi felhasználáshoz szükséges átdolgozás a következők szerint értelmezhető: ha a Megrendelő arra kap jogosultságot, hogy ha az eredeti telepítést követően új, egyedi hardver-vagy alapul szolgáló szoftverkörnyezetet (operációs rendszer csere) alakít ki, melyhez illeszteni szükséges a korábban létrehozott (más hardverre készített) szoftvert, akkor az ehhez szükséges módosításokat elvégezheti vagy elvégeztetheti. (Pl. ha a Felhasználó 1. hardvereiről más gyártó hardvereire áll át.)

A „saját gépi felhasználás” bármilyen kört is fed le, nem járhat olyan módosítással, amely a „saját gép” körét meghaladja. Az a módosítás, amely nem hardverillesztésre szolgál és/vagy bármilyen módon nyilvánosságra kerül, azaz a Megrendelőn, (jelen esetben Megrendelői csoport), a hozzájuk tartozó alkalmazotti körön túl, harmadik személyek számára megismerhetővé válik, nem végezhető az itt megjelölt jogosítás alapján.

Szintén fontos megjegyezni, hogy a Felhasználó 1. által megkötött szerződés más jogosítási feltételeket rögzít, mint az eredeti Felhasználó – Felhasználó 1. közötti megállapodás. A jogosítás tágabb körű. Az Eljáró Tanács álláspontja szerint az átdolgozási jog gyakorlásának feltételeire vonatkozó szűkítést a Felhasználó 1. akkor járt el volna jogszerűen, ha az Alperessel kötött szerződésében is feltüntetni.

3. Megrendelő/Alperes – Támogató/Felhasználó 1.

A harmadik szerződéses viszony a Megrendelő és a Felhasználó 1. között létrejött támogatási megállapodás, mely szerzői jogi szempontból fontos rendelkezéseket a 6. pontban tartalmaz, az alábbiak szerint:

„A Vállalkozó az alábbi feltételekkel a Megrendelőre ruházza a jelen szerződés teljesítése során kifejezetten a Megrendelő számára kifejlesztett szoftverek számítógépes feladatmegoldásra, illetve számítógép működtetésre való használatának jogát. Ez a használati jog a Megrendelő számára lehetővé teszi, hogy harmadik személy számára adatfeldolgozási szolgáltatást nyújtson. Az átadott szoftver műpéldány(ok) (azaz a Megrendelő részére átadott egyedi fejlesztésű szoftvert tartalmazó CD) a Megrendelő tulajdonába kerülnek. A Vállalkozó a felhasználási jogokat a szoftver teljes szerzői jogi védeltségére ruházza a Megrendelőre.

A szoftver másolására és átdolgozására a Megrendelő jogosult, ha ez saját gépi felhasználáshoz vagy archiválásra szükséges és a másolatokat illetve a továbbfejlesztett változatokat más célra nem használják fel. A másolatokat, változatokat meg kell semmisíteni, amint a szoftver használata megszűnik jogosított lenni. Az itt említett átdolgozása a Megrendelő vagy általa megbízott harmadik, a Vállalkozótól független személy is végezheti.”

Az itt rögzített rendelkezések a Rendszertervre utalás kivételével a fejlesztési szerződés szövegét tükrözik. Tekintettel azonban arra, hogy a karbantartás és támogatás fázisában érdemi fejlesztési tevékenység végzésére jellemzően nem kerül sor (vagy azok vonatkozásában a Felek külön megállapodást kötnek), az itt szereplő jogosítás csak azon modulok vonatkozásában értelmezhető, melyek e támogatási szerződés hatálya alatt születtek.

4. Megrendelő/Alperes – Támogató/Vagyoni jogosult/Felperes

A negyedik nevesített szerződéses viszony a Támogatási, karbantartási szerződés 10. sz. melléklete hasonló tartalmú a korábban megismert szövegekhez, fontos látni, hogy ez nem a teljes szoftverre, hanem csak az e szerződés keretében létrejött, módosított részletekre vonatkozik:

*„Megrendelőt a Távszámla Fejlesztési szerződés alapján átadott rendszer egyedileg kifejlesztett szoftver elemeinek Vállalkozó által **jelen szerződés keretében végzett módosításaira, fejlesztéseire (kis CR, nagy CR)** az alábbi felhasználási jog illeti meg:*

Az alábbi rendelkezés csak és kizárólag arra ad lehetőséget, hogy az Alperes saját hardverkörnyezetében (tehát másnak el nem adva, más erre nem jogosítva) használja a szoftvert. Pl. ennek keretében végezzen számításokat, számlázásokat készítsen elő és véglegesítsen a partnerei számára.

Alperest e rendelkezés semmilyen módú vagy mértékű átdolgozásra nem jogosítja fel, ez egy „futtatásra” vonatkozó jogosultság:

A Megrendelőt megilleti a számára kifejlesztett szoftverek számítógépes feladatmegoldásra, illetve számítógép működésére való használatának joga.

Ez a használati jog a Megrendelő számára lehetővé teszi, hogy harmadik személy számára adatfeldolgozási szolgáltatást nyújtson.

Az átadott szoftver műpéldány(ok) (azaz a Megrendelő részére átadott egyedi fejlesztésű szoftvert tartalmazó CD) a Megrendelő tulajdonába kerülnek.

A Vállalkozó a felhasználási jogokat a szoftver teljes szerzői jogi védeltsége idejére ruházza a Megrendelőre.

A szoftver másolására és átdolgozására a Megrendelő jogosult, ha ez saját gépi felhasználáshoz vagy archiválásra szükséges és a másolatokat illetve a továbbfejlesztett változatokat más célra nem használják fel. A másolatokat, változatokat meg kell semmisíteni, amint a szoftver használata megszűnik jogosított lenni. Az itt említett átdolgozása a Megrendelő vagy általa megbízott harmadik, a Vállalkozótól független személy is végezheti.”

Illetve tartalmaz egy kiegészítést, amely a forráskód átadásának és mellékletének frissítésére vonatkozó eljárásban nevesített:

*„3.2. ... Amennyiben Vállalkozó megfelelő előzetes jelzés ellenére ennek a kötelezettségének nem tesz eleget, a boríték a fenti bizonyítási teher, jóállás, szavatossági jogok elvesztése nélkül felbontható azzal, hogy ez **nem érinti a szoftver jogszerű mértékű s módon történő felhasználására és a jogellenes mértékű vagy módon történő felhasználástól történő tartózkodásra vonatkozó kötelezettséget.**”*

Ez a rendelkezés azt mutatja, hogy a Felek által ismert volt egy ilyen kötelezettség. Mivel a szerződés erre közvetlenül nem tér ki, a szerzői jogi törvény, mint háttérjogszabály alkalmazása válik szükségessé.

D. Az átdolgozás speciális helyzete szoftverek vonatkozásában

Kifejezetten szoftverek esetében a szerzői jogi szabályozás egyedi rendelkezéseket tartalmaz, az átdolgozási jog tekintetében is:

*59. § (1) **Eltérő megállapodás hiányában a szerző kizárólagos joga nem terjed ki a többszörösítésre, az átdolgozásra, a feldolgozásra, a fordításra, a szoftver bármely más módosítására - ideértve a hiba kijavítását is -, valamint ezek eredményének többszörösítésére annyiban, amennyiben e felhasználási cselekményeket a szoftvert jogszerűen megszerző személy a szoftver rendeltetésével összhangban végzi.***

Ahogy arra korábban utaltunk, a Felperes – Felhasználó 1. közötti fejlesztési szerződés tartalmazta az eltérő megállapodást. Azaz a szerző átdolgozásra vonatkozó kizárólagos jogát fenntartotta azzal a kivétellel, hogy: a Felhasználó maga jogosult az átdolgozást végrehajtani, ha az a felhasználáshoz szükséges és az átdolgozás a hibás vállalkozói teljesítés kijavítására használt (Ennek definícióját tartalmazza a következő bekezdés: szerződésben vállalt szavatossági, jóállási kötelezettség nem teljesítése, feltéve, hogy erre írásban történt figyelemfelhívás és megfelelő póthatáridő tűzése)

Tehát Alperesnek nem volt jogalapja az 59. § alkalmazására.

Ha csak az Alperes által kötött szerződéseket vesszük alapul, akkor az 59. § értelmezése az alábbiak szerint alakul:

Az 59. §-ban adott jog nem használható a szoftver „bővítésére”, funkciókkal való gazdagítására,

hanem csak pl. a hiba javítására, egy hardver- illetve szoftverkörnyezet cserét követő igazításra jogosít vagy a szoftver jogszabályváltozás következtében kötelezővé váló változtatására jogosít. Az 59. § azokat a feltételeket teremti meg, melyek mentén a szoftver – pl. a fejlesztővel való szerződés megszűnését követően - tovább használható. E körben a szerzői jog a felhasználó érdekeit védi, nézi. De ez a felhasználás nem lehet a szerzőre nézve sérelmes. Amennyiben az itt engedélyezett kivétel túl széles körben kerül értelmezésre, kiüresíti az átdolgozás jogát, amely az egyik legfontosabb jogosultsága a szerzőnek.

A peranyagban Alperes nem tárt fel olyan okot, amely az 59. §-ba tartozó átdolgozáshoz való jogát alátámasztotta volna. Az Alperesi felhasználás funkcionális bővítésre irányult.

60. § (1) A szerző engedélye nem szükséges a kód olyan többszörözéséhez vagy fordításához, amely elengedhetetlen az önállóan megalkotott szoftvernek más szoftverekkel való együttes működtetéséhez szükséges információ megszerzése érdekében, feltéve, hogy

a) e felhasználási cselekményeket a jogszerű felhasználó vagy a szoftver példányának felhasználására jogosult más személy, vagy az ő megbízottjuk végzi;

b) az együttes működtetéshez szükséges információ az a) pontban említett személyek számára nem vált könnyen hozzáférhetővé;

c) e felhasználási cselekmények a szoftvernek azokra a részeire korlátozódnak, amelyek az együttes működtetés biztosításához szükségesek.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazása útján megszerzett információ

a) nem használható fel az önállóan megalkotott szoftverrel való együttes működtetésen kívüli célra;

b) mással nem közölhető, kivéve, ha az önállóan megalkotott szoftverrel való együttes működtetés ezt szükségessé teszi;

c) nem használható fel a kifejezési formájában lényegében hasonló másik szoftver kifejlesztéséhez, előállításához és forgalomba hozatalához, sem pedig a szerzői jog megsértésével járó bármely más cselekményhez.

A 60. § pedig egy összetett szabályozást jelent, ahol a felsorolt feltételek együttesen kell, hogy megálljanak, különben a felhasználás nem válik jogszerűvé. Nézzük ennek elemeit jelen esetben:

- szükséges egy másik szoftver, amire vonatkozóan az együttműködést létre kell hozni (VPOS)
- kell, hogy a felhasználó jogosult legyen a használatra (ez teljesült, az Alperes a felhasználásra jogosult volt)
- az együttműködéshez szükséges információ nem vált könnyen hozzáférhetővé **(Ez nem teljesült!)**

Ezen a ponton megdől az Alperesi érvelés, ugyanis a Felperes a fejlesztésre tett ajánlatot, ami nem volt a piaci viszonyokhoz mérten eltúlzott. Az Alperes ezt nem fogadta el. Alperes nem kereste meg Felperest annak érdekében, hogy a szükséges interface-t a fejlesztéshez és a modulillesztéshez adja meg, holott erre lehetősége lett volna. Tehát a törvény által előírt kötelességének nem tett eleget. **Ezt követően tehát nem vált jogosulttá az információk megismerésére.**

II. Az eljáró tanács válasza

- I. A fentiek fényében állapítsa meg, hogy az Alperes által végrehajtott szoftverátdolgozás meghaladta-e a felperesi szoftvernek az Alperes saját gépi felhasználásához, archiválásához szükséges mértéket, illetve a korábbi használatnak megfelelő feladatmegoldás céljából elengedhetetlenül szükséges átdolgozás szintjét.**

Az eljáró tanács a szükséges – a I. A, pontban részletezett korlátozott műszaki lehetőségek miatt - a szoftver működését ellenőrizni nem tudta. Ugyanakkor a rendelkezésre bocsátott iratokból, a peres felek által tett nyilatkozatokból - a fent hivatkozott értelmezési szabály figyelembevételével – az eljáró tanács arra következtet, hogy az átdolgozás nem a szerződésekben nevesített feltételek mellett történt meg és a „saját gépi felhasználáshoz” szükséges mértéket meghaladta.

A „saját gépi felhasználás” egy szerzői jog szempontjából értelmezhetetlen, az átadott iratokban egyértelműen nem meghatározott fogalom. A felek ezzel kapcsolatos szándéka – kiindulva abból, hogy a Felhasználó 1. szerver és szoftverszállítóként jelent meg – feltételezhetően arra vonatkozik, hogy a Felhasználó tulajdonában álló gépparkon („saját gép”) történő futtatáshoz tartozó szükséges módosításokat tartalmazza. A saját hardver és szoftverkörnyezet változásához való igazítás, mint igény indokolhatta az átdolgozási jog bizonyos körű biztosítását, hiszen a Szoftverre vonatkozó jogosítás az oltalom teljes időtartamára vonatkozott, míg a hardver- és a szoftverkörnyezet vonatkozásában ezek a jogosultságok időben limitáltak voltak.

Az átdolgozásra nyilvánvalóan nem kerülhetett sor archiválási céllal sem, hiszen az archiválási folyamatban nincs olyan tényező, ami szoftvermódosítást igényelne. Az a többszörözést, mint szerzői jogilag releváns felhasználási formát érinti.

A peres anyagban becsatolásra került bizonyítékok alapján az eljáró tanács álláspontja szerint Felperes által átadott rendszer nem produkált olyan hibát, és nem állt be olyan – Alperestől független - körülményváltozás, ami szükségessé tette volna az Alperes beavatkozását a Szoftver forráskódjába. Az Alperes által végzett módosítások ebből következően nem hibajavításra, hanem funkcióbővítésre irányultak, így meghaladták a felhasználási szerződésekben és a szerzői jogi törvényben nevesített, a felhasználót megillető, átdolgozási jogosultság körét. Alperes az általa végrehajtott módosításokhoz igazodó átdolgozási joggal nem rendelkezett, azt nem szerezte meg, annak ellentételezéseként a szükséges jogdíjat nem fizette meg.

- II. Vizsgálja meg, hogy a fent említett 3 szerződés rendelkezései szerint a szoftver átdolgozása a korábbi használatnak megfelelő feladatmegoldás céljából korlátozásba ütközött-e, illetve az átdolgozás tekinthető-e hibajavításnak a banki művelet gyorsítása érdekében (lásd 34. sz. beadvány 4. pont)**

A becsatolt és jelen véleményben hivatkozott szerződések idézett rendelkezéseit – figyelembe véve az Szjt.-nek fent hivatkozott értelmezési szabályát – sértette az Alperes által végrehajtott átdolgozás mértéke. Az átdolgozásra nem a szerződésben nevesített keretek között került sor és annak módja nem felelt meg a szerzői jogi törvény 59. § és 60. § -ában foglalt kivételeknek sem. Az átdolgozás ily módon 29. §-ába ütköző volt.

Az átdolgozás nem minősült hibajavításnak, a 4. pontban jelzett „hiba” – a csatolt iratok alapján – a VPOS szolgáltatásánál állt fenn.

A 34. sz. beadvány 4. pontjával kapcsolatosan az Eljáró Tanács idézni kívánja a jogvita kezdetekor hatályos 1959. évi IV. törvény 4. § (4) bekezdését, amely értelmében „Ha ez a törvény szigorúbb követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.” Az a tény, hogy az Alperes előtt 2012. nyarán már ismert volt egy korlátozott funkcionalitás, vagy ahogy ő nevezi: „hiba” (a leírás alapján valójában: „fejlesztési igény”, hiszen nem a karbantartási szerződés terhére kért javítást, hanem szoftverváltozási szint iránti kérelmet (CR) jelentett be), amire vonatkozóan árajánlatot kért, majd a nem rendelte meg azt követő hónapokon át, utóbb nem szolgálhat egy szerzői jogból fakadó jog megsértésének alapjaként.

Mindezek alapján a jelen ügyben csatolt szerződésekben nincs olyan rendelkezés, amely egyértelműen az Alperes javára állapítana meg funkcióbővítést tartalmazó átdolgozási jogosultságot.

Az alapszerződésben (Felperes – Felhasználó 1.) kifejezetten korlátozott a Felhasználó 1. ezen jogosultsága, a többi szerződésben nincs arra utaló jel, hogy Alperes az átdolgozási jog megszerzéséhez tartozó jogdíjat megfizette volna, a kizárólagossággal kapcsolatos rendelkezéseket – bár a törvény előírná – a szerződések nem tartalmazzák.

Az átdolgozási jog fentebb részletezett szabályozása kiegészítve az Szjt. 42. §-a (3) bekezdésével, mely szerint: „ha a felhasználási szerződés tartalma nem állapítható meg egyértelműen, a szerző számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni” azt támasztja alá, hogy Felperes az átdolgozási jogokat az Alperes által használt mértékben nem ruházta át, a szoftver módosítására, bővítésére, a forráskód átírására jogot nem adott.

Budapest, 2017. március 3.

dr. Békés Gergely
a tanács elnöke

dr. Dudás Ágnes
a tanács előadó tagja

Mamuzsics Gábor
a tanács szavazó tagja